AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Məhsulları üzrə Dünya Bazarı Konyukturasına Dair Qısa İcmal

Yanvar 2019

M ü n d ə r i c a t

BÖLMƏLƏR	SƏHİFƏ
FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı	***2***
Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal	***3-5***
Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***6***
Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***7***
Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***8***
Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal	***9-10***
Yaşıl çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***11***
Günəbaxan yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***12***
Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***13***
Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***14***
Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***15***
Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***16***
Qoyun ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***17***
Donuz ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***18***
Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***19***
Qaba yunun dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***20***
Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***21-22***
Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal	***23***

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı

(FAO-nun 7 fevral 2019-cu il tarixli açıqlaması)

FAO-nun Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi yanvar ayında artmışdır.

- **Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi** 2019-cu ilin yanvar ayında orta hesabla 164.8 bənd təşkil edib, dekabr ayı ilə müqayisədə 1.8% **çox**, ötən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 2.2% **azdır**.
- **Taxıl Qiyməti İndeksi** yanvar ayında orta hesabla 168.7 bənd təşkil edib, dekabr ayı ilə müqayisədə 0.5% (0.9 bənd), ötən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 7.7% (12.1 bənd) **çoxdur.**
- **Bitki Yağlarının Qiymət İndeksi** yanvar ayında orta hesabla 131.2 bənd təşkil edib, dekabr ayı ilə müqayisədə 4.3% (5.4 bənd) **çox,** ötən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 19.6% (31.9 bənd) **azdır.**
- **Süd Məhsullarının Qiymət İndeksi** yanvar ayında orta hesabla 182.1 bənd təşkil edib, dekabr ayı ilə müqayisədə 7.1% (12.1 bənd)**,** ötən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 1.2% (2.2 bənd) **çoxdur**.
- **Ət Məhsullarının Qiymət İndeksi** yanvar ayında orta hesabla 162.4 bənd təşkil edib, dekabr ayı ilə müqayisədə 0.8% (1.3 bənd)**,** ötən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 3.0% (5.1 bənd) **azdır.**
- **Şəkər Məhsullarının Qiymət İndeksi** yanvar ayında orta hesabla 181.9 bənd təşkil edib, dekabr ayı ilə müqayisədə isə 1.3% (2.3 bənd) **çox,** ötən ilin yanvar ayı ilə müqayisədə isə 9.0% (18.0 bənd) **azdır.**

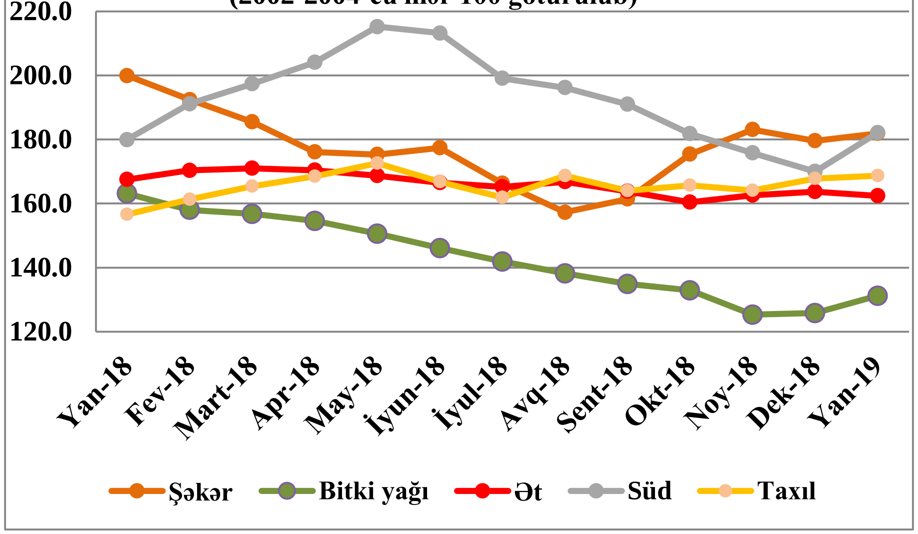

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, məhsullar üzrə, *aylıq* (2002-2004-cü illər 100 götürülüb)

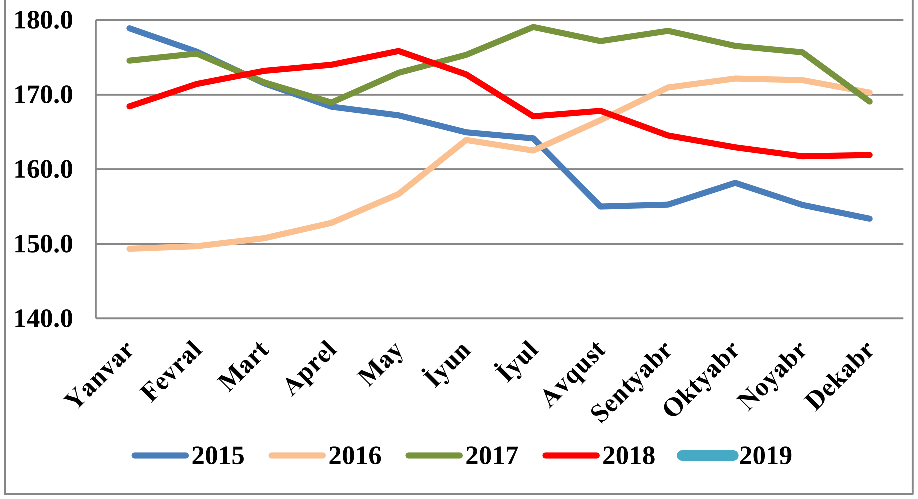

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, *illik* (2002-2004-cü illər 100 götürülüb)

Mənbə: http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

(ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 8 Fevral 2019-cu il tarixli hesabatı əsasında hazırlanıb)

- 2018/19-cu məhsul ili üzrə qlobal buğda istehsalı həcminin 735 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu da 2017/18-ci məhsul ilinin göstəricisindən 4.0% aşağıdır.

Dünya üzrə buğda bazarının tələb-təklif balansı, milyon ton

		2016/2017	2017/2018	2018/2019
TƏKLİF	İlin əvvəlinə qalıq	244	261	280
	İstehsal	757	763	735
	Cəmi təklif	1001	1024	1015
TİCARƏT	İdxal / İxrac	183	181	179
TƏLƏB	Ərzaq və toxum	592	597	604
	Yem	148	148	143
	Cəmi istifadə	740	744	747
İLİN SONUNA QALIQ		261	280	268
DÜNYA ÜZRƏ EHTİYATLARIN İSTEHLAKA NİSBƏTİ, %		***35.0***	***38.0***	***36.0***

Mənbə: www.uswheat.org

- Qlobal miqyasda məcmu təklifin həcm göstəricisinin 2016/17-ci məhsul ili ilə müqayisədə 9 milyon ton azalaraq 1015 milyon ton olacağı təxmin edilir.

- Dünya buğda ticarətinin 179 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu göstərici son 5 ilin orta göstəricisi ilə müqayisədə 7.0% çoxdur.

- Dünyada buğda üzrə istehlakın 2018/19-cu məhsul ili üzrə 747 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır ki, bu göstərici son 5 ilin orta göstəricisi ilə müqayisədə 4.0% çoxdur.

- Proqnozlar reallaşacağı halda, qlobal buğda ehtiyatlarının həcminin 2017/18-ci məhsul ili ilə müqayisədə 4.3% azalaraq 268 milyon ton olacağı gözlənilir. Buna uyğun olaraq, dünya üzrə ehtiyatların istehlaka nisbəti göstəricisi də 36.0% səviyyəsində olacaq.

- Çində buğda ehtiyatlarının həcminin 2017/18-ci məhsul ili ilə müqayisədə 6.9% artaraq 140 milyon tona çatması gözlənilir.

- Ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə əsas buğda ixracatçısı olan ölkələrdə ilin əvvəlinə olan qalıqların həcminin 72 milyon tonda sabit qalacağı, istehsal həcminin isə 27 milyon ton az olacağı gözlənilir. Bununla da, əsas ixracat ölkələri üzrə ümumi təklif səviyyəsi 26 milyon ton az olacaq.

- Qara dəniz regionu ölkələri qrupu üzrə istehsal həcminin 11.3% azalaraq 126 milyon ton olması, ixracın isə 8.8% azalaraq 63 milyon ton olması proqnozlaşdırılır.

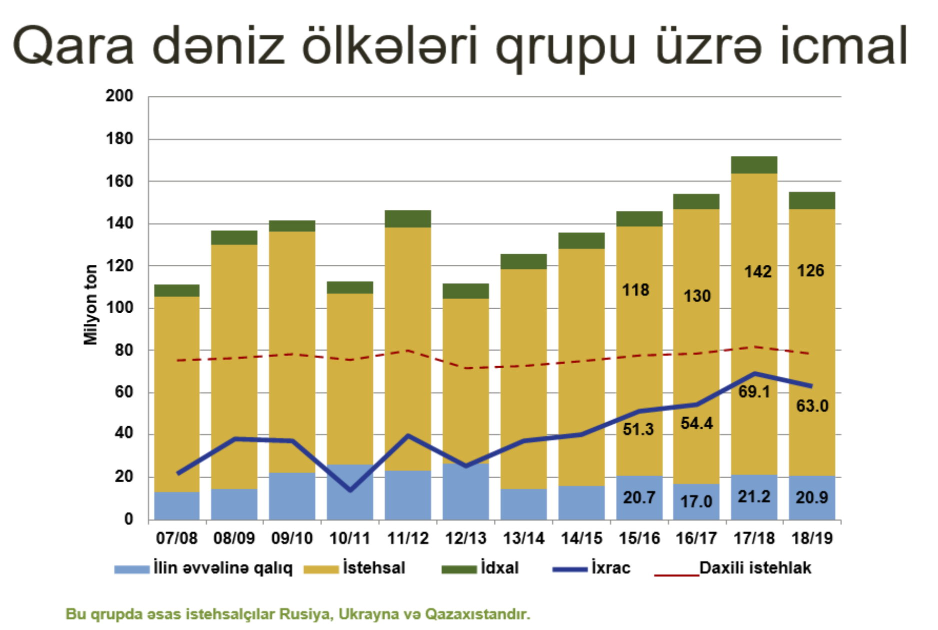

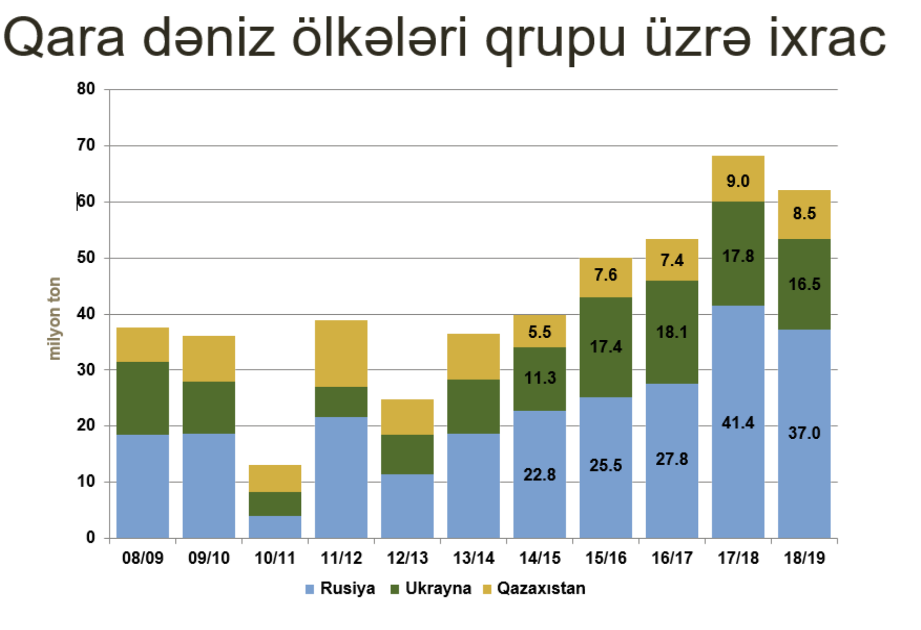

Mənbə: *www.uswheat.org*

- **2016-2018-ci illər ərzində buğdanın dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin yanvar ayında buğdanın 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 5.4% azalaraq 209.8 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

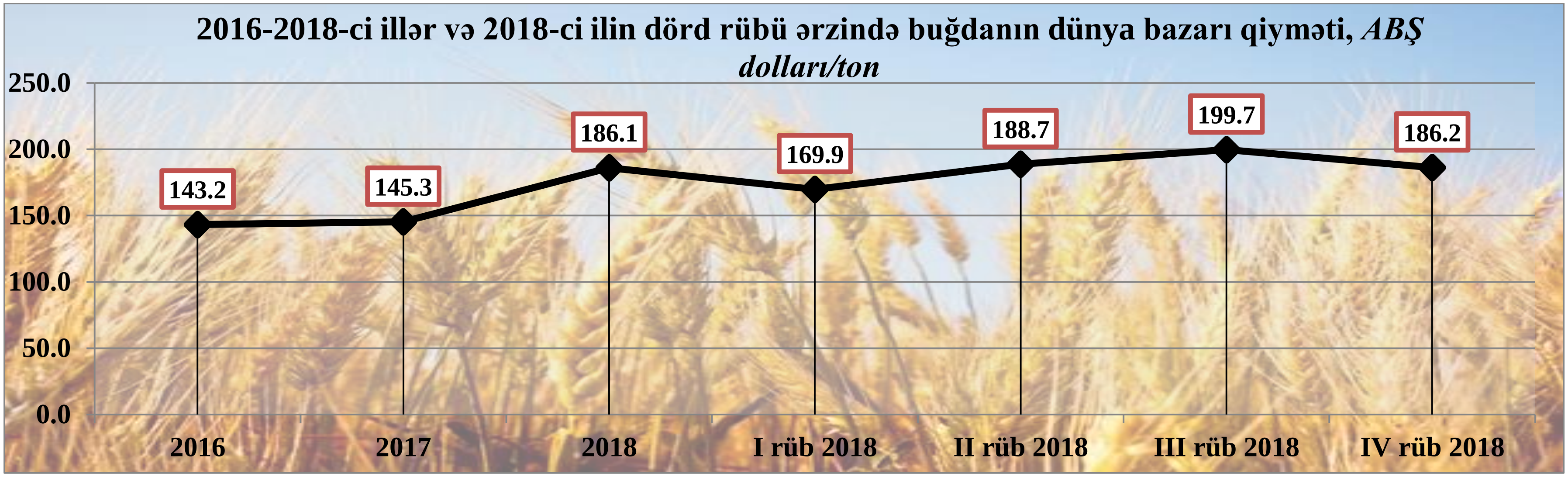

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

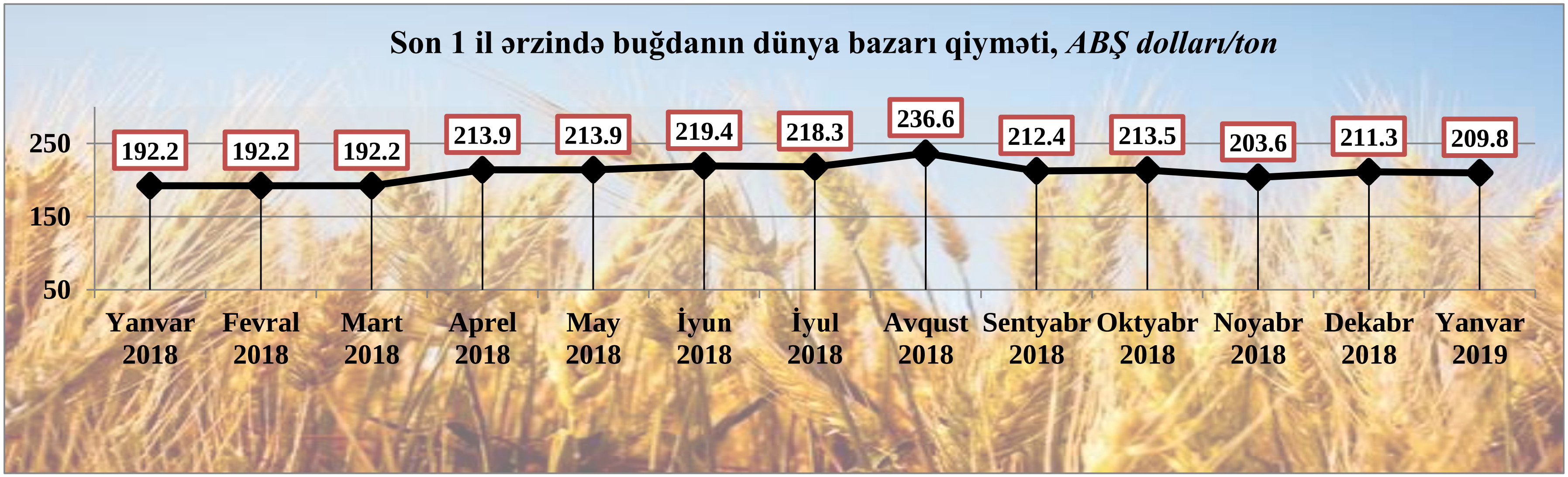

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=wheat

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Arpanın dünya bazarı qiymətində 2016-2018-ci illərdə artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq trenddə isə 2018-ci ilin avqust ayından arpanın dünya bazarı qiymətində azalma, 2018-ci ilin sentyabr ayından etibarən isə qiymətdə stabilləşmə meyli qeydə alınmışdır.**

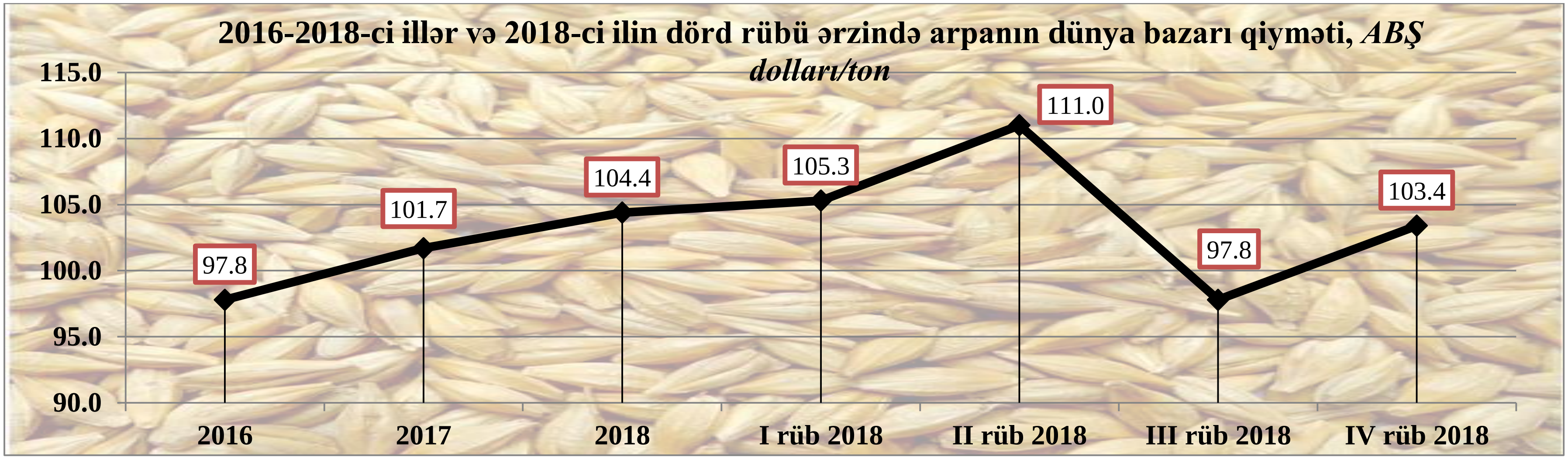

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

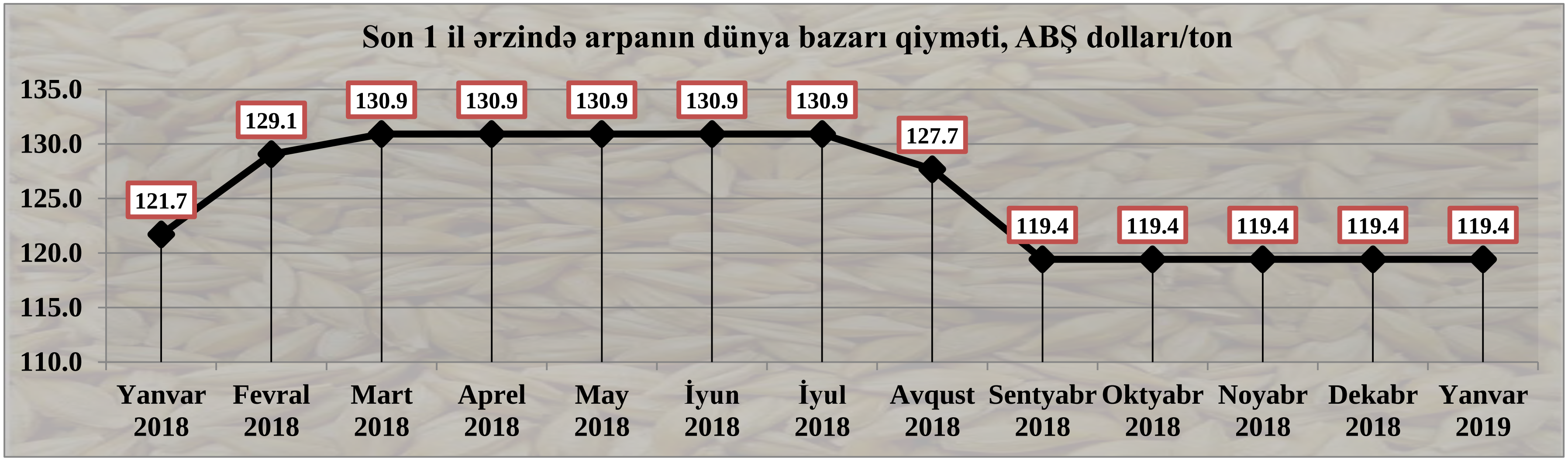

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=barley

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Düyünün dünya bazarı qiymətində 2016-2018-ci illərdə artım trendi müşahidə olunmuşdur. Aylıq müşahidə dövründə isə 2019-cu ilin yanvar ayında düyünün 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki ay ilə müqayisədə 1.5 % artaraq 410.0 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

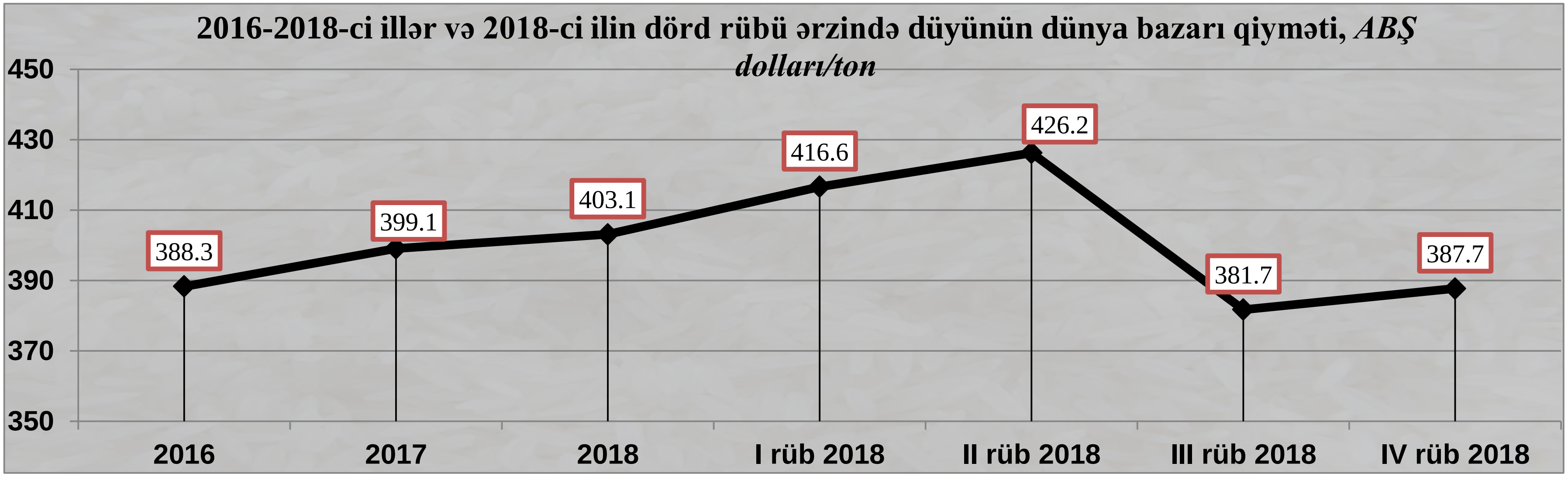

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

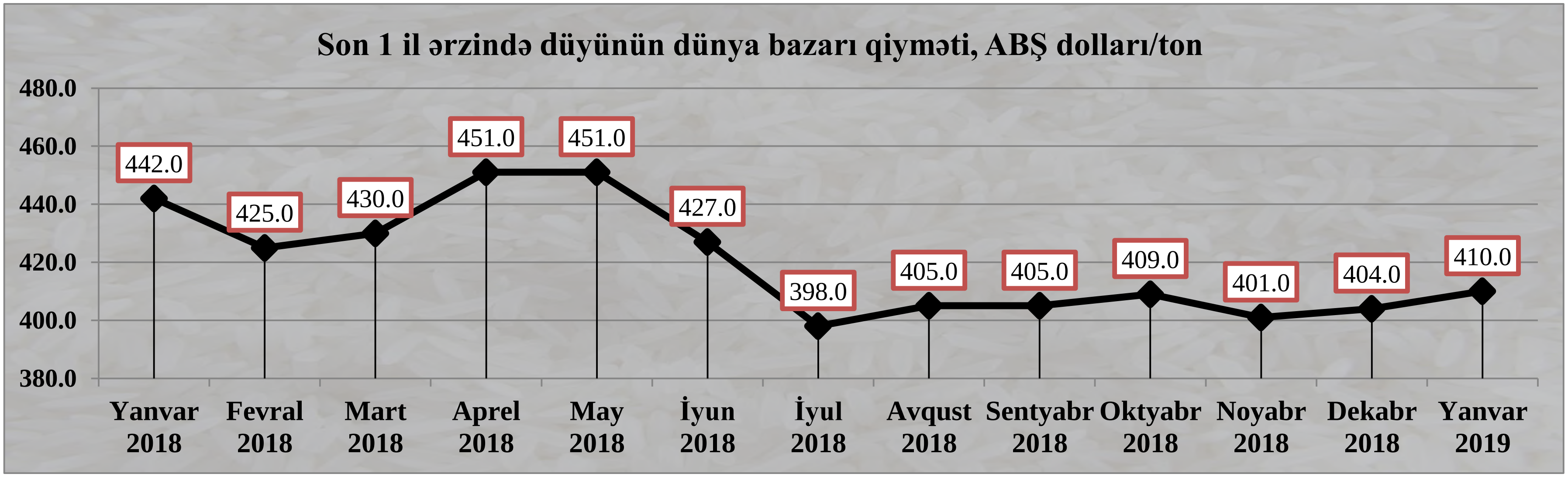

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rice

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində qarğıdalının dünya bazarı qiymətində əsasən artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq trendə əsasən 2018-ci ilin sentyabr ayından etibarən qarğıdalının dünya bazarı qiymətində artım qeydə alınmışdır.**

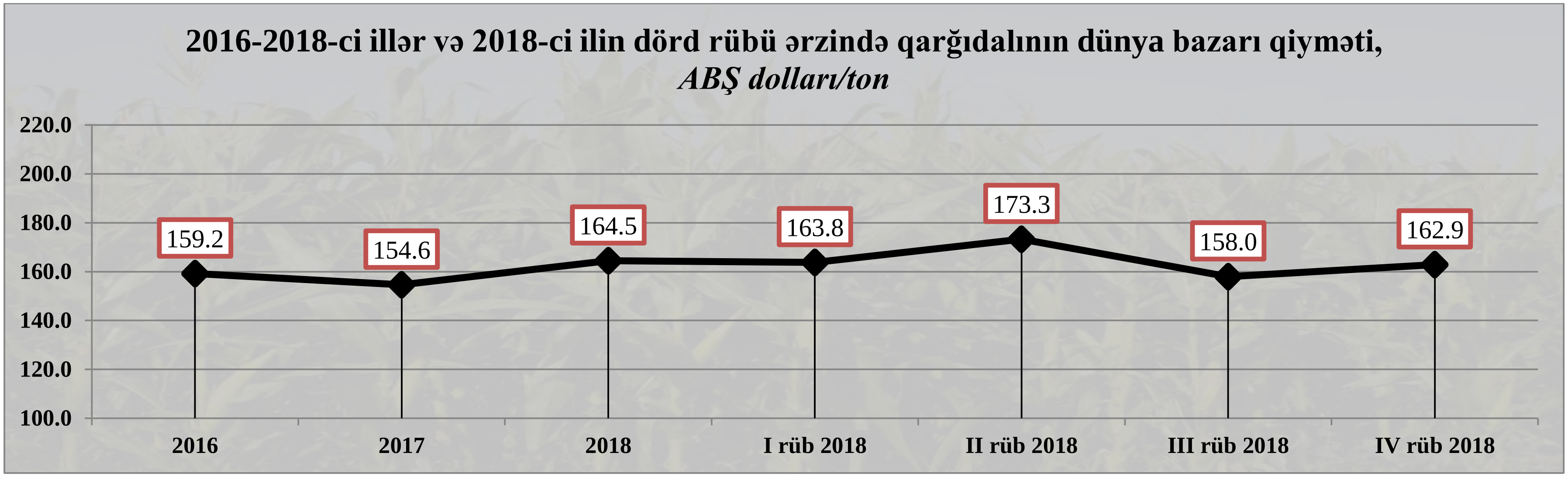

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

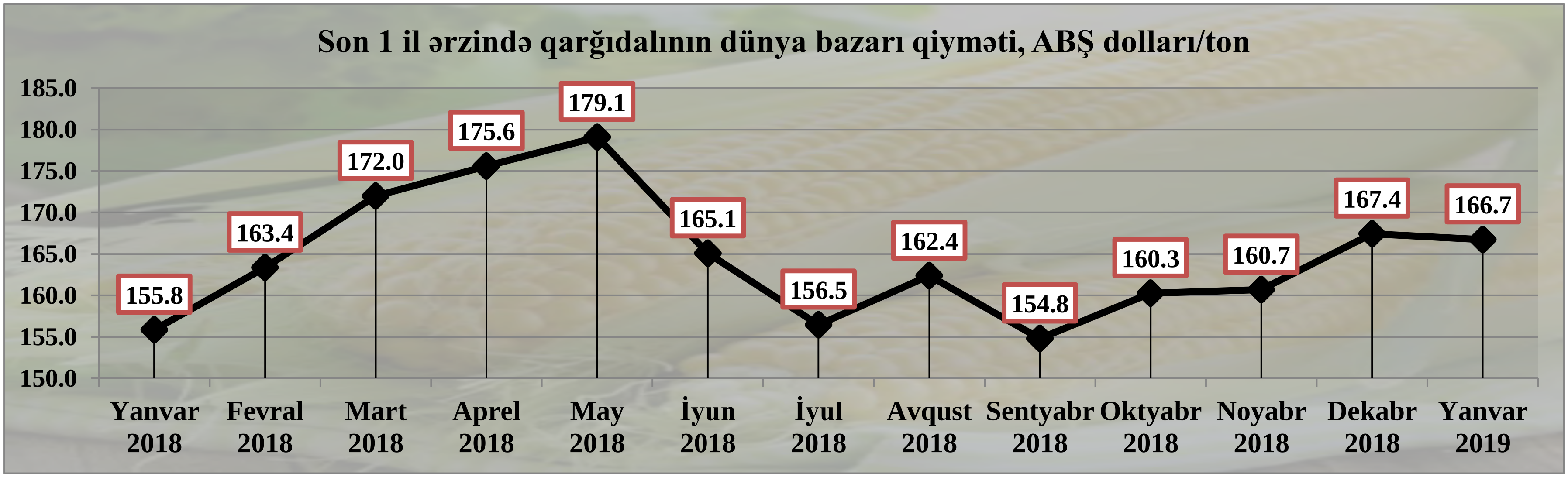

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=maize

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

Dünya üzrə pambıq balansına əsasən 2018-ci il ərzində pambığın istehsalında və təklifində azalma olmasına baxmayaraq ehtiyatlarda artım müşahidə olunmuşdur. Qlobal ehtiyatlardakı azalmanın əsas səbəblərindən biri Çinin pambıq təklifindəki azalmadır.

Cədvəl 1. Dünya üzrə pambıq balansı (*Çin də daxil olmaqla*)

Milyon ton	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019 Noyabr	2018/2019 Dekabr
İlin əvvəlinə qalıq	21.8	23.3	19.7	17.5	17.5	17.5
İstehsal	26.0	20.9	23.2	26.9	26.0	25.9
Təklif	47.7	44.2	42.9	44.4	43.5	43.4
Fabrik istehlakı	24.4	24.7	25.3	26.8	27.6	27.4
İlin sonuna qalıq	23.3	19.7	17.5	17.5	15.8	15.9
Qalıq/İstehlak nisbəti	95.2%	79.8%	69.2%	65.3%	57.2%	58.3%

Cədvəl 2. Çinin pambıq balansı

Milyon ton	2016/17	2017/18	2018/19 Noyabr	2018/19 Dekabr
İlin əvvəlinə qalıq	12.3	10.0	8.3	8.3
İstehsal	5.0	6.0	6.0	5.9
Təklif	18.4	17.2	15.8	15.7
Fabrik istehlakı	8.4	8.9	9.3	9.0
İlin sonuna qalıq	10.0	8.3	6.5	6.6
Qalıq/İstehlak nisbəti	119.1%	92.4%	70.0%	72.9

Cədvəl 3. Çin daxil olmadan dünya pambıq balansı

Milyon ton	2016/17	2017/18	2018/19 Noyabr	2018/19 Dekabr
İlin əvvəlinə qalıq	7.3	7.5	9.2	9.2
İstehsal	18.3	20.9	20.0	20.0
Təklif	25.6	28.5	29.3	29.2
Fabrik istehlakı	16.9	17.9	18.4	18.3
İlin sonuna qalıq	7.5	9.2	9.3	9.3
Qalıq/İstehlak nisbəti	41.7%	48.3%	46.8%	47.0

Mənbə: *http://www.cottoninc.com/corporate/Market-Data/MonthlyEconomicLetter/*

- **2016-2018-ci illər ərzində pambığın dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. Aylıq trendə isə 2018-ci ilin iyul ayından pambığın dünya bazarı qiyməti azalmış, azalma trendi 2019-cu ilin yanvar ayında da davam etmişdir.**

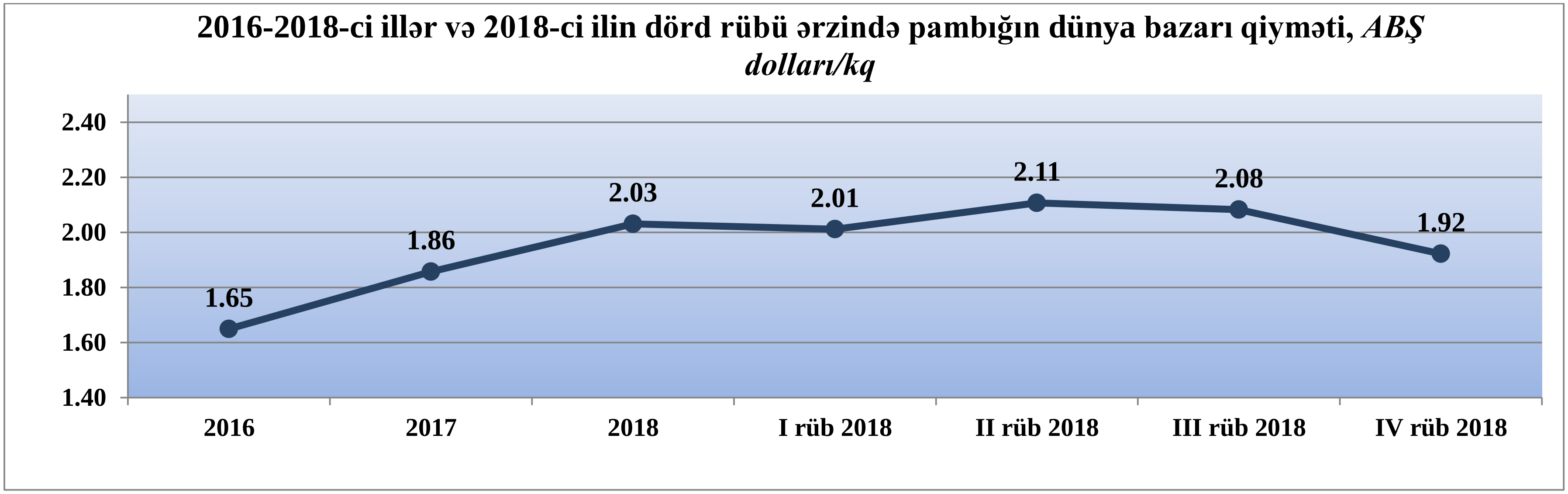

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

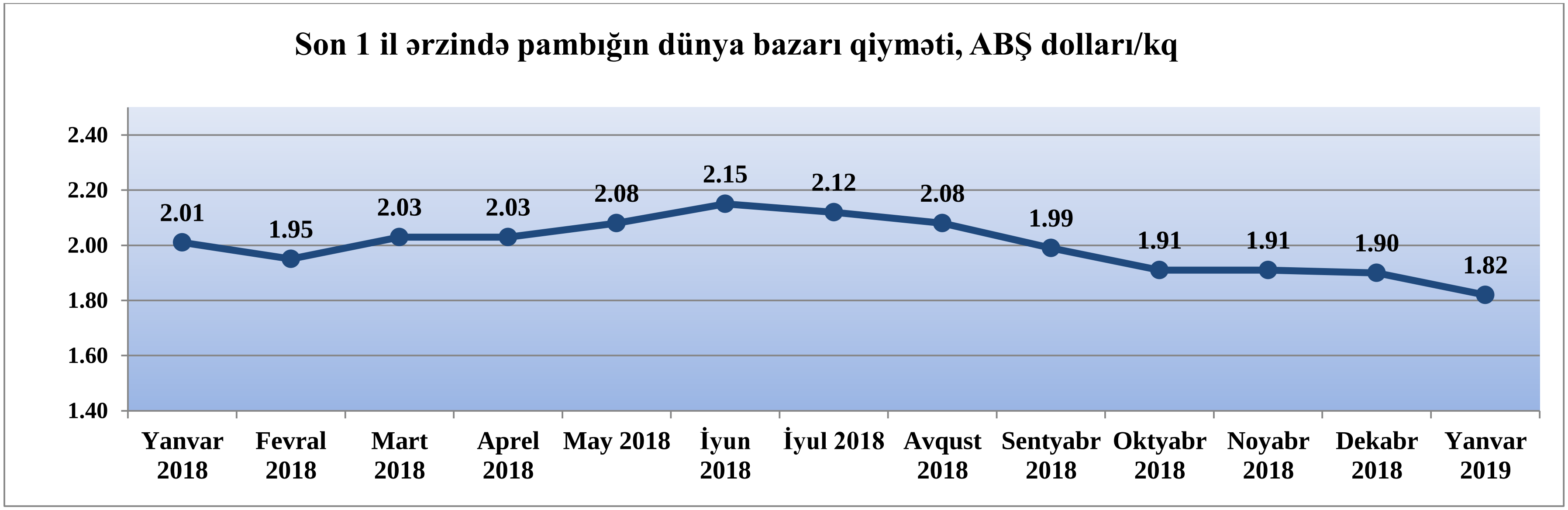

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=cotton

Günəbaxan yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Dünya bazarında günəbaxan yağının qiymətində 2016-2018-ci illər ərzində ciddi azalma trendi müşahidə olunmuşdur. Aylar üzrə isə azalma trendi 2018-ci ilin iyul ayından başlamış, 2019-cu ilin yanvar ayında dünya bazarında günəbaxan yağının 1 tonunun qiyməti 688.1 ABŞ dollarına düşmüşdür.**

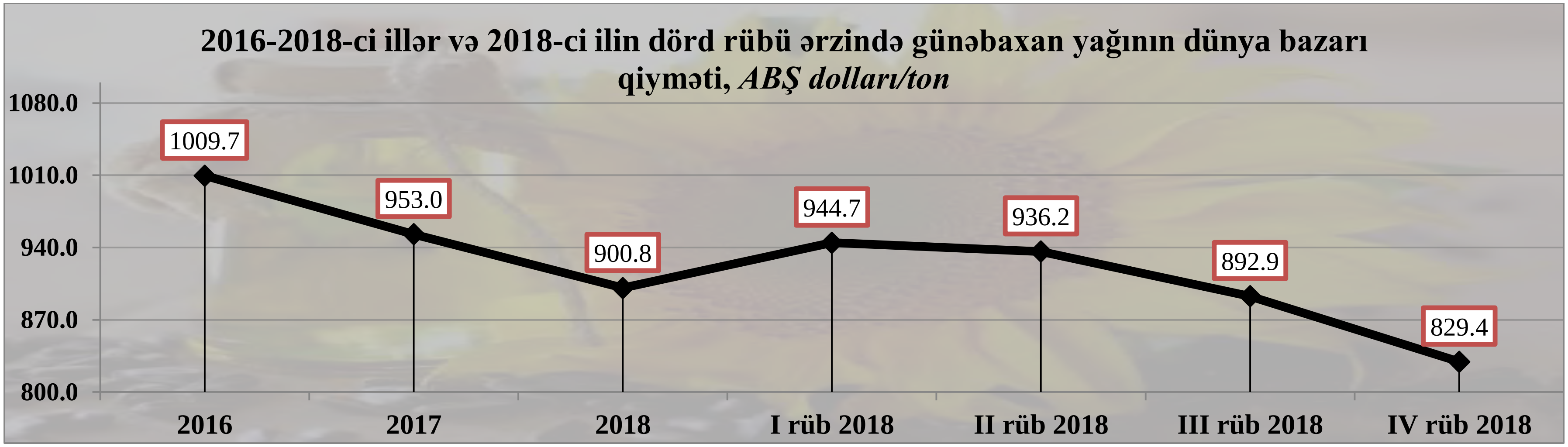

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

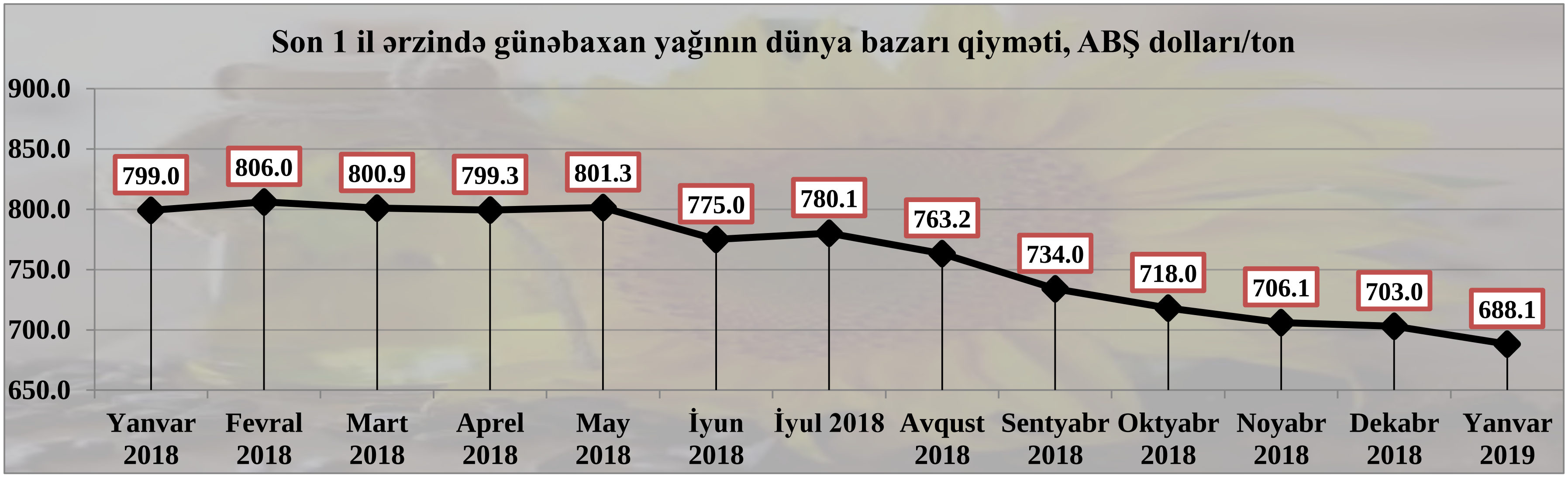

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=sunflower-oil

Yaşıl çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində yaşıl çayın dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin fevral ayından başlayaraq dünya bazarında yaşıl çayın qiymətində əsasən azalma trendi müşahidə olunmuşdur.**

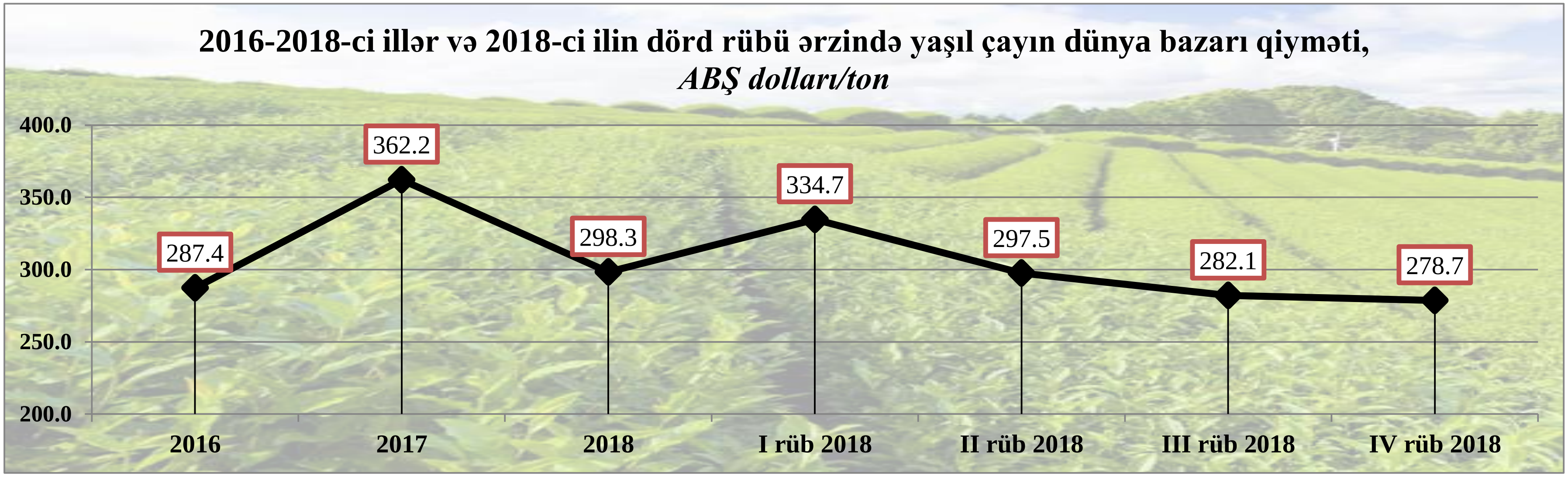

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

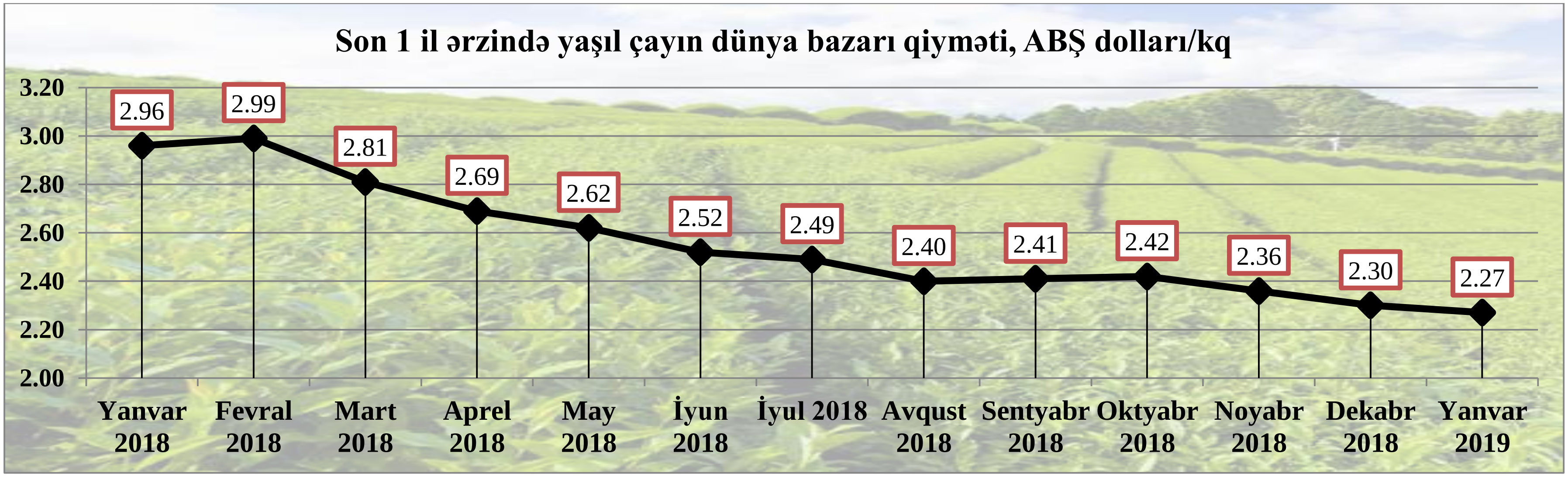

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=tea

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində zeytun yağının dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin I rübündən başlayan zeytun yağının dünya bazarı qiymətindəki kəskin azalma 2019-cu ilin yanvar ayında da davam etmişdir.**

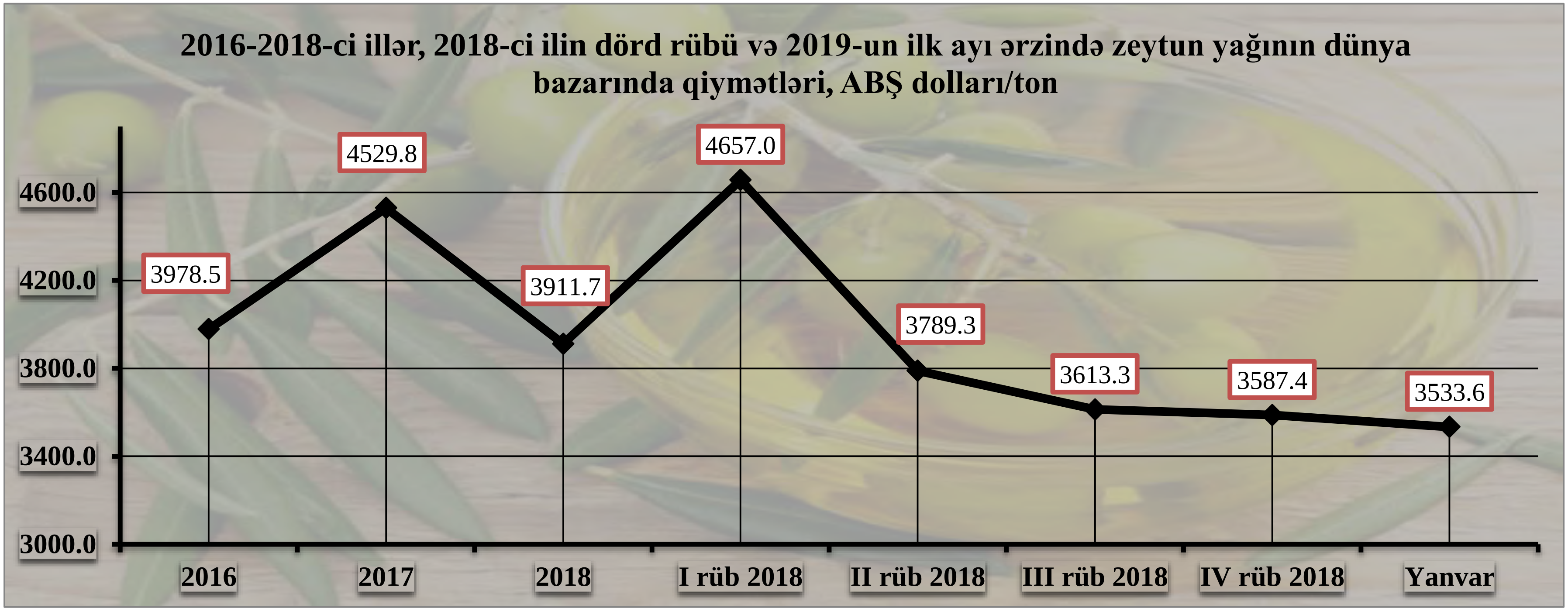

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində şəkərin dünya bazarı qiymətində azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin yanvar ayında şəkərin 1 kiloqramının qiyməti 0.28 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

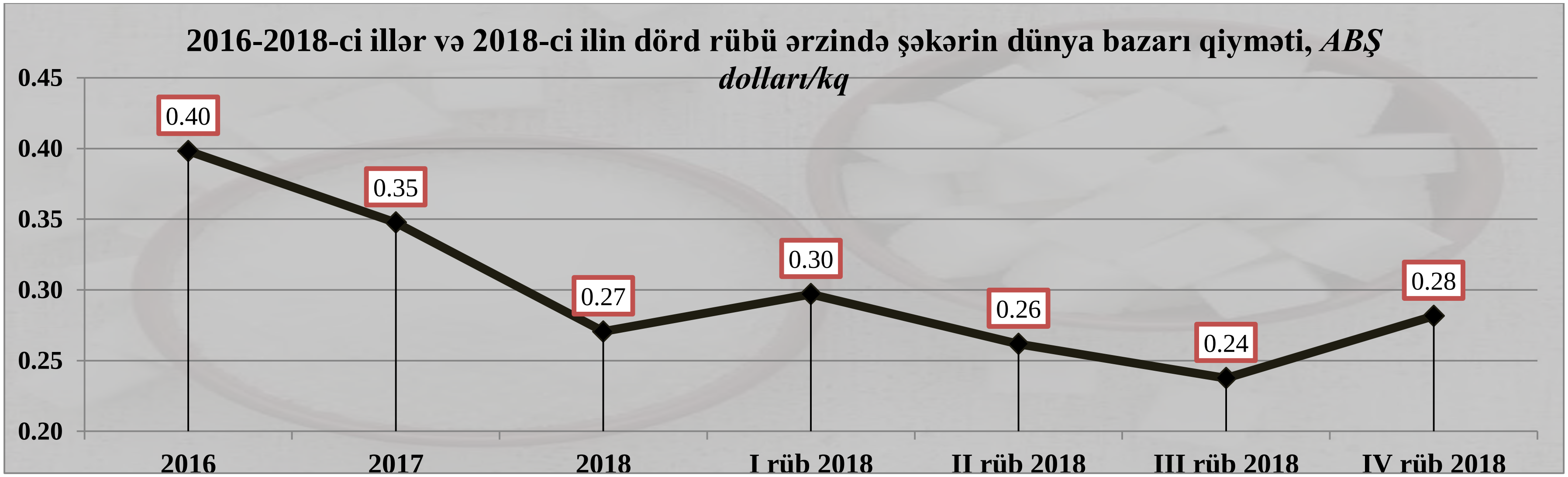

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

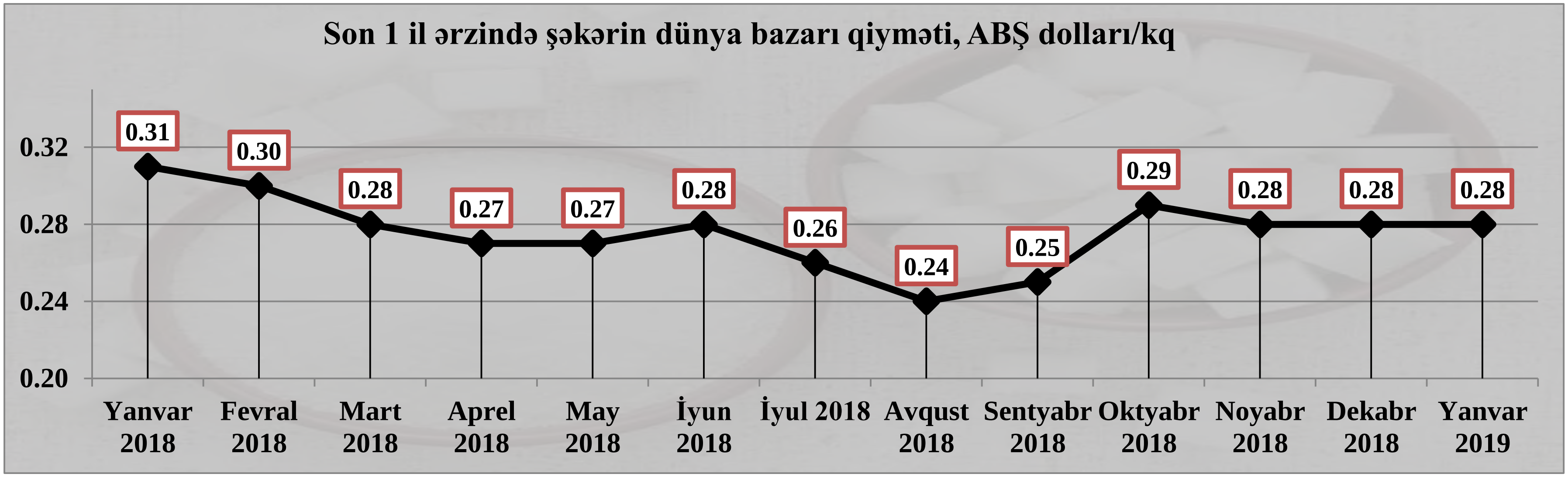

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=sugar

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində soyanın dünya bazarı qiymətində kəskin azalma müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin oktyabr ayından soyanın qiymətində artım olmuş, 2019-cu ilin yanvar ayında da davam etmişdir.**

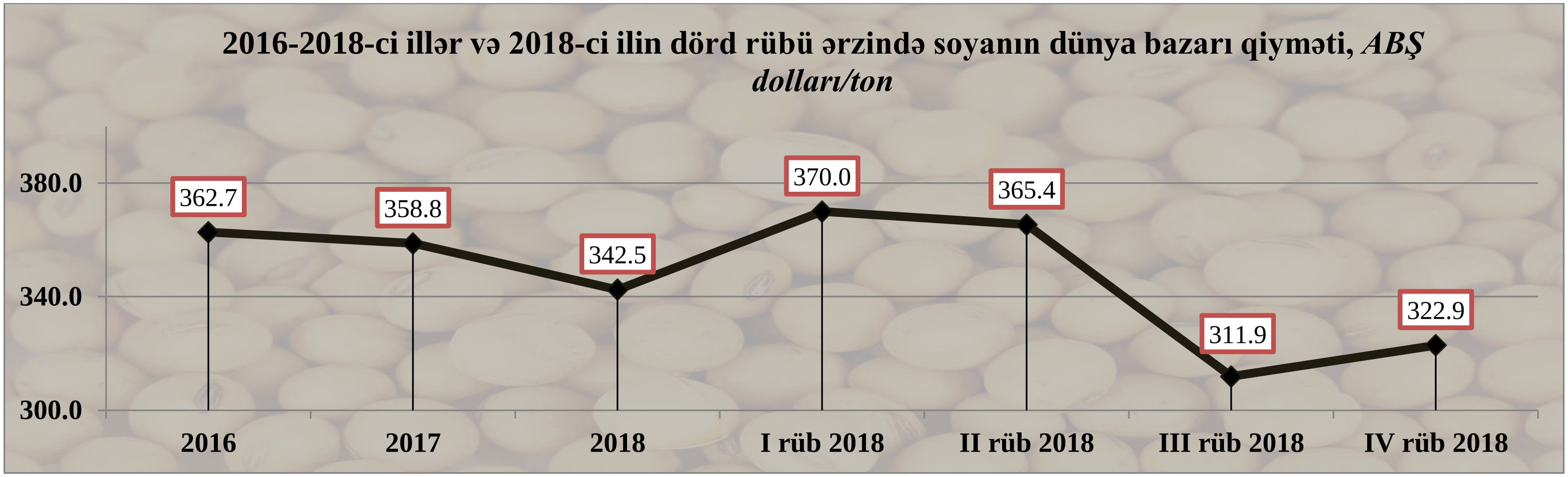

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

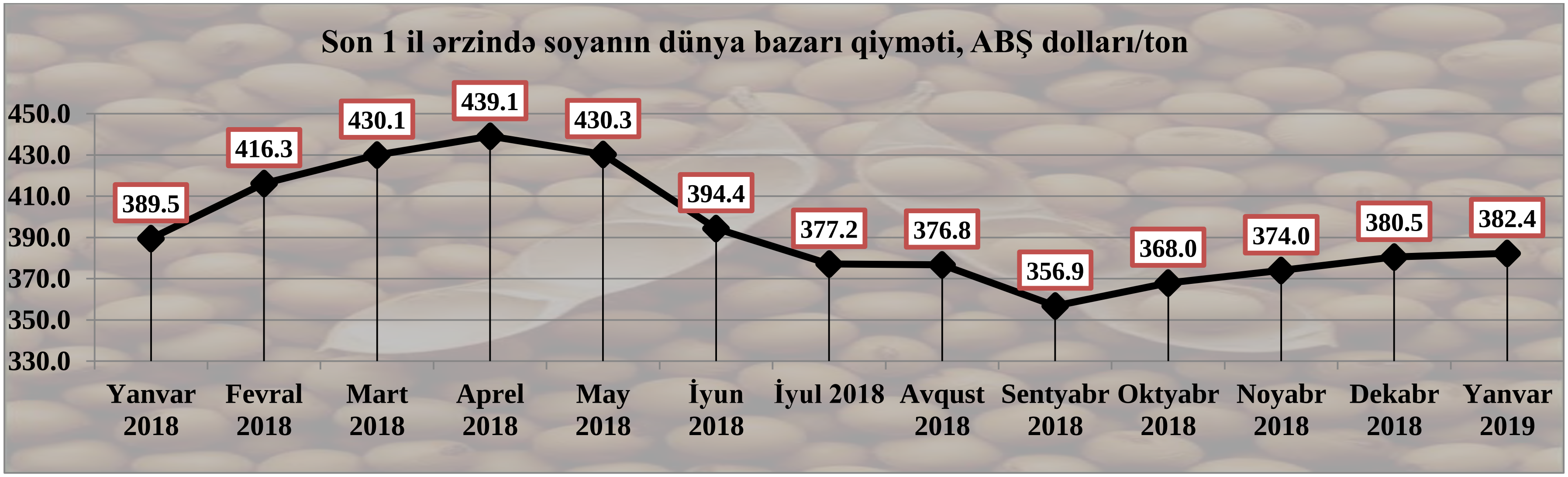

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=soybeans

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində mal ətinin dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin I rübündən mal ətinin qiymətindəki azalma trendi 2019-cu ilin ilk ayı ərzində artım ilə əvəzlənmişdir.**

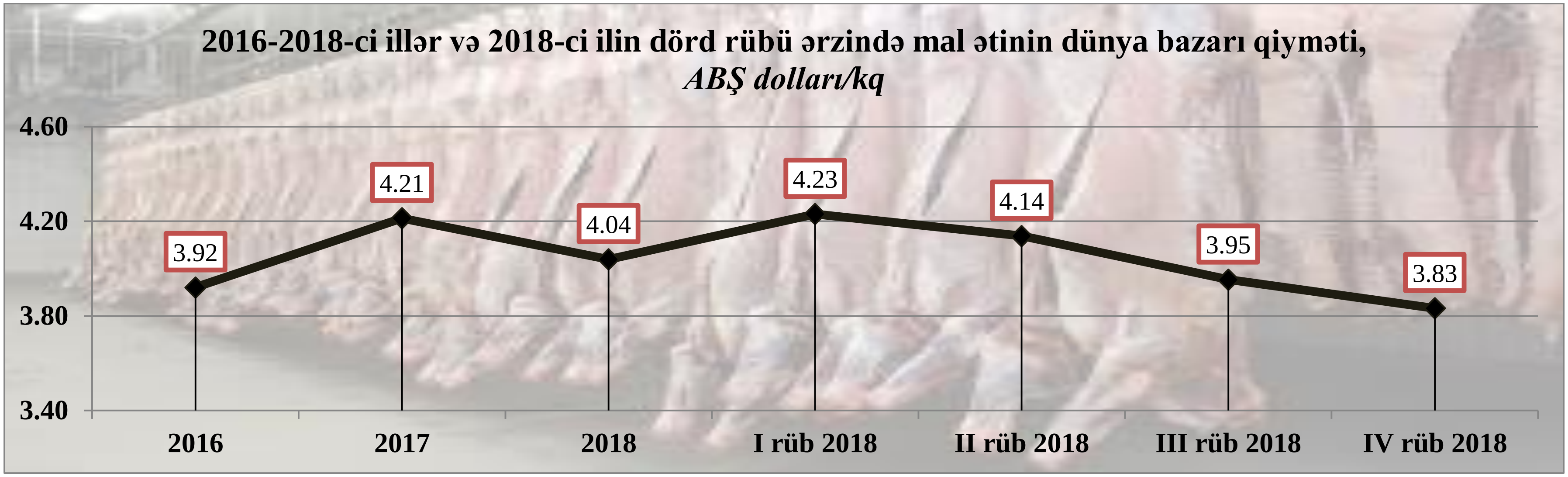

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

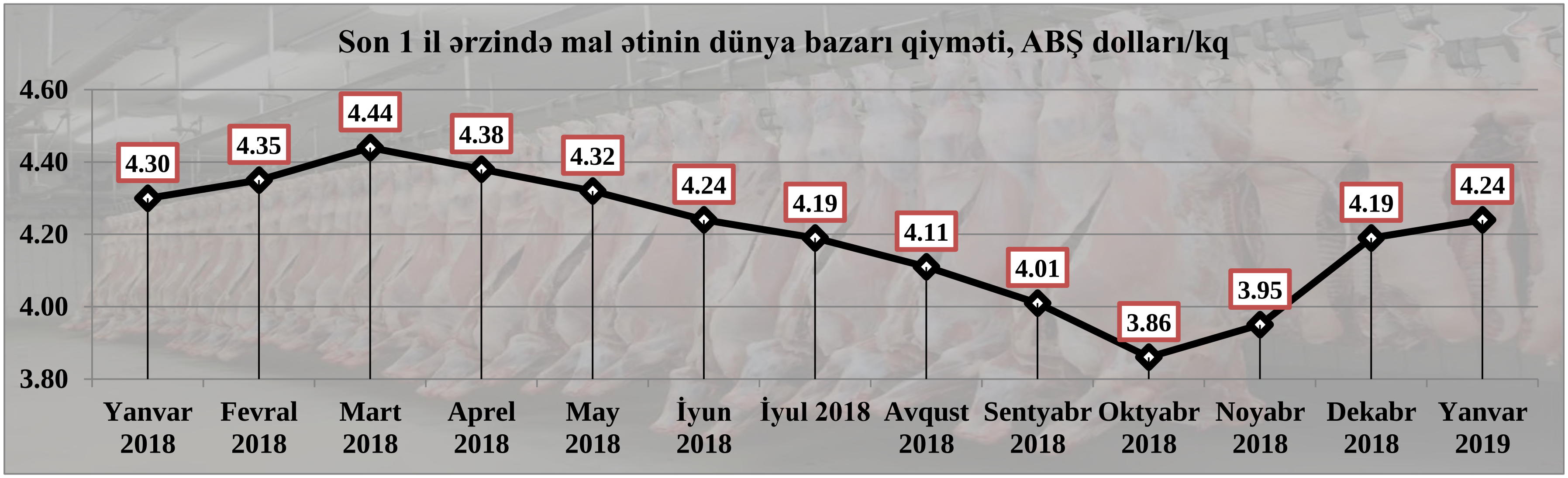

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=beef

Qoyun ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində qoyun ətinin dünya bazarı qiymətində dayanıqlı artım trendi müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin III rübündən başlayan azalma 2019-cu ilin yanvar ayında artım ilə əvəz olunmuşdur.**

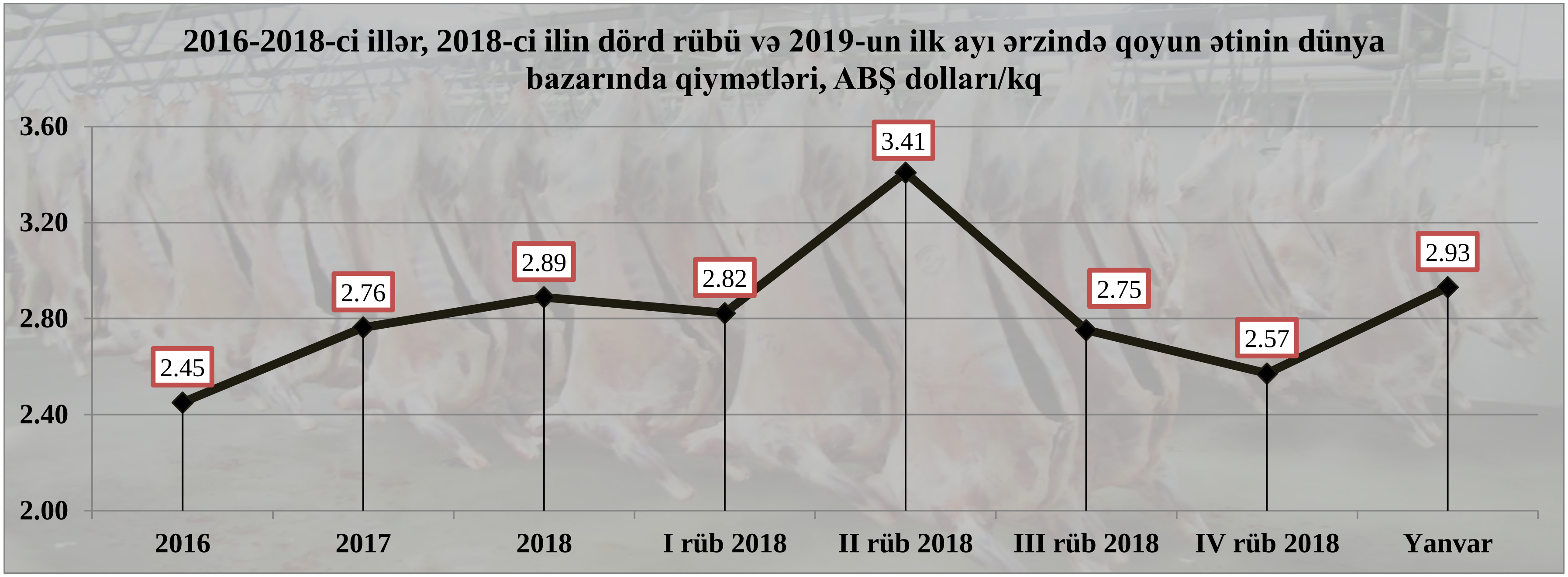

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

Donuz ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər əzrində donuz ətinin dünya bazarı qiymətində qeyri-müəyyənliklər müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin II rübündən başlayan donuz ətinin qiymətindəki azalma trendi 2019-cu ilin ilk ayı ərzində də davam etmişdir.**

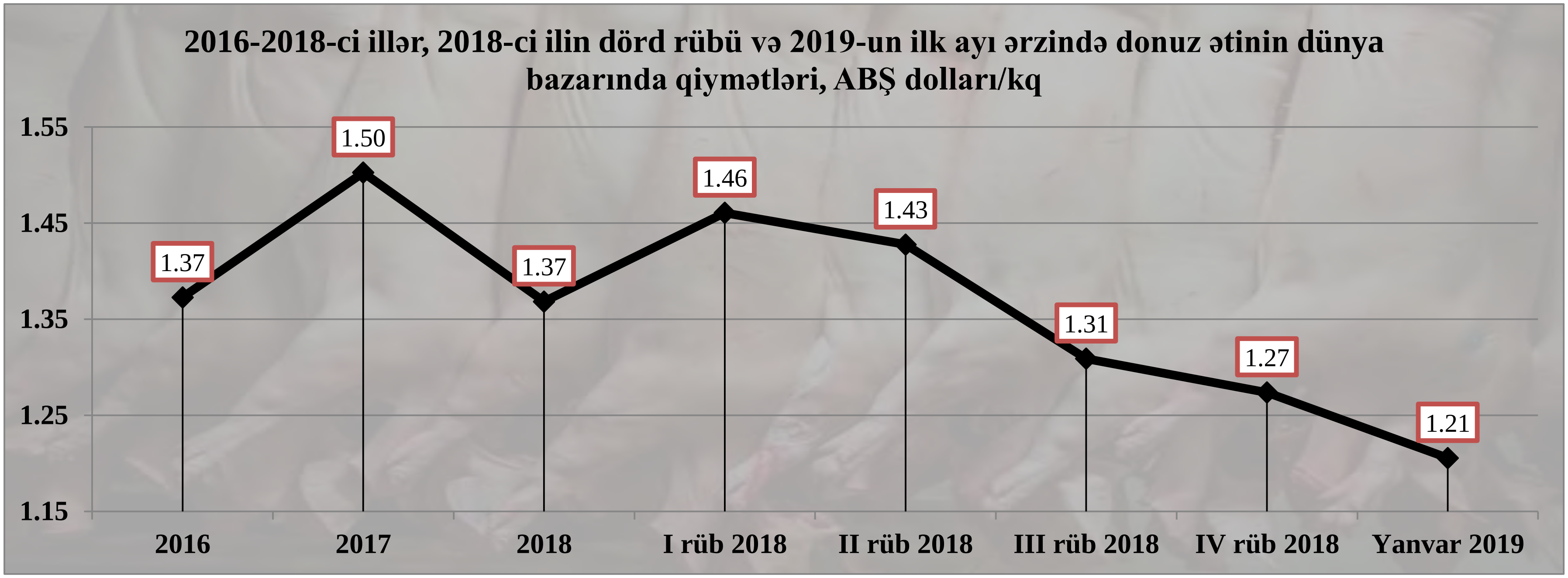

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **Dünya bazarında 2016-2018-ci illər ərzində quş ətinin qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. 2018-ci ilin II rübündən başlayan azalma 2019-cu ilin yanvar ayında da davam etmişdir.**

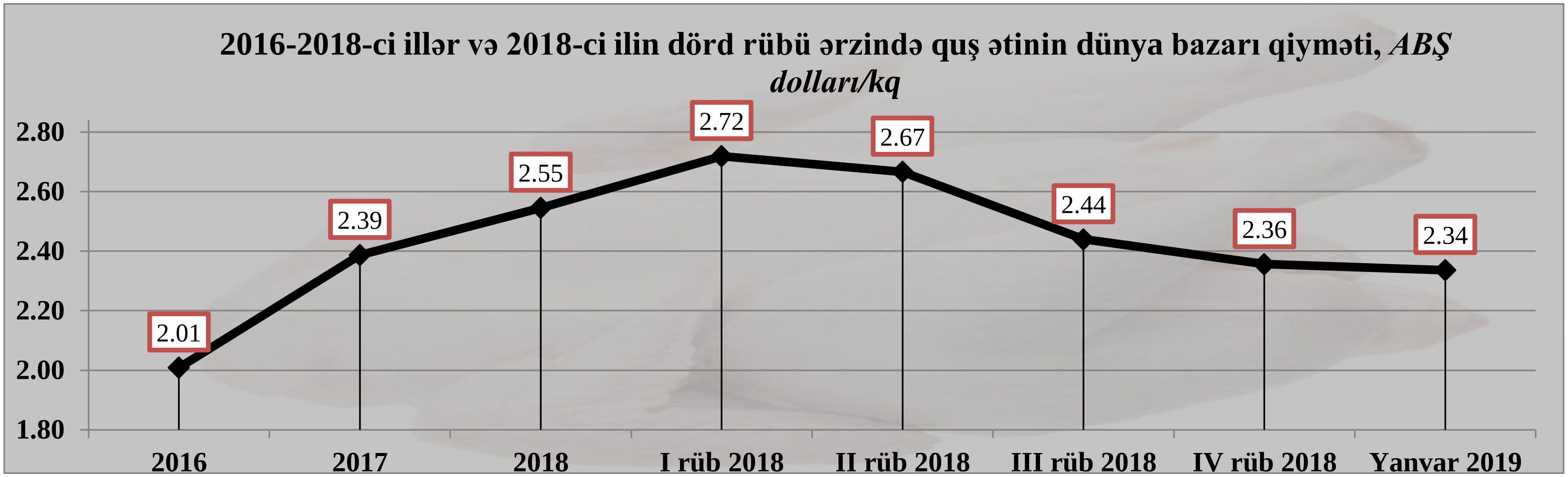

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

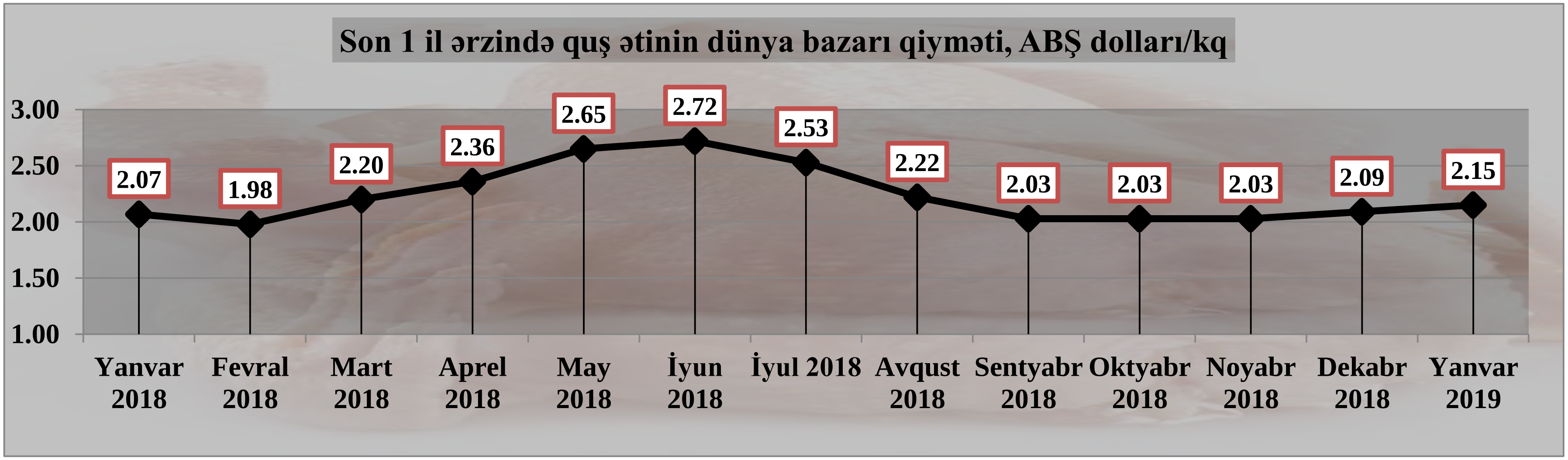

Mənbə: https://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=chicken

Qaba yunun dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində qaba yunun dünya bazarı qiymətində artım müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin ilk ayı ərzində də artım davam etmişdir.**

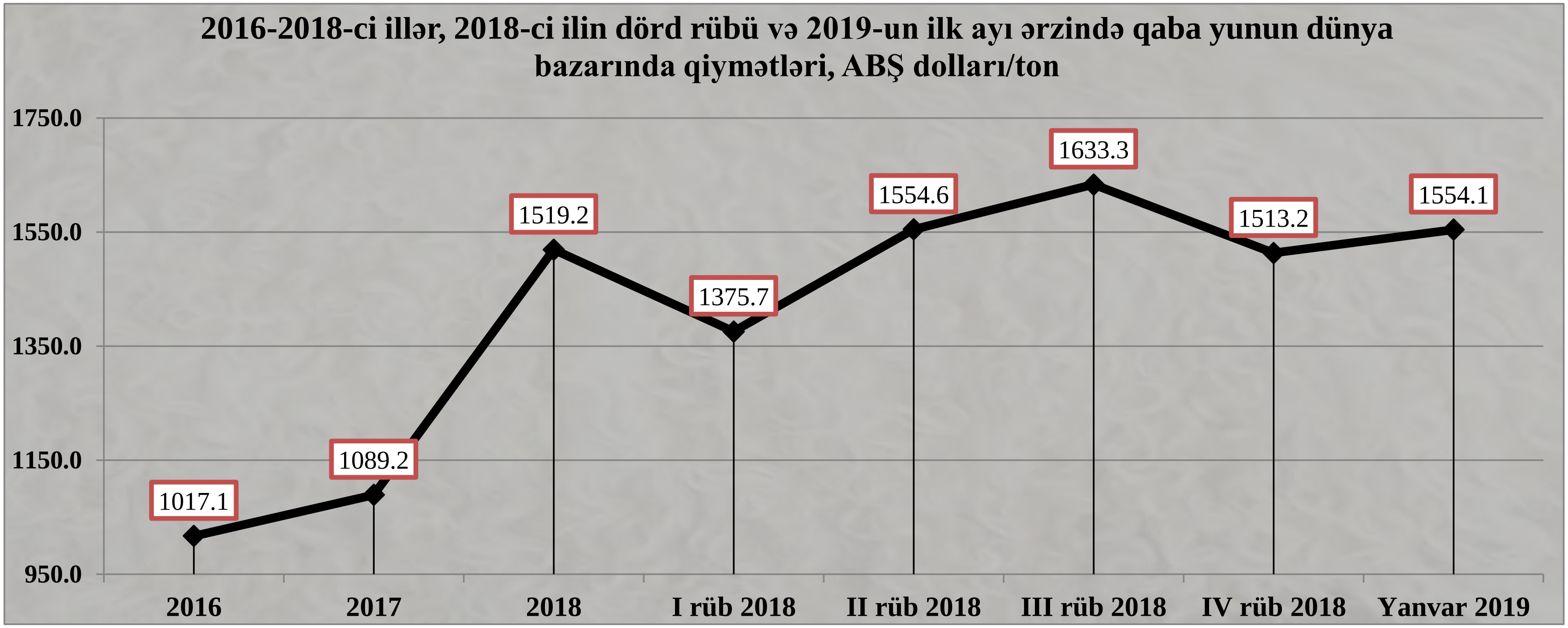

Mənbə: https://www.imf.org/en/Research/commodity-prices

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2015 və 2016-cı illərdə ABŞ, Avropa İttifaqı və Yeni Zelandiyada süd xammalının bazar qiymətlərində 2014-cü ilə nəzərən kəskin azalma trendi müşahidə olunmuşdur. 2017-ci ildə süd xammalının qiymətində yenidən artım başlasa da, 2018 və 2019-cu illərdəki qiymət 2014-cü il ilə müqayisədə kəskin şəkildə aşağıdır. Aylıq trenddə isə 2019-cu ilin yanvar ayında süd xammalının dünya bazarında sahədən satış qiymətində ABŞ-da və Avropa İttifaqında azalma trendi müşahidə olunsa da Yeni Zelandiyada artım qeydə alınmışdır.**

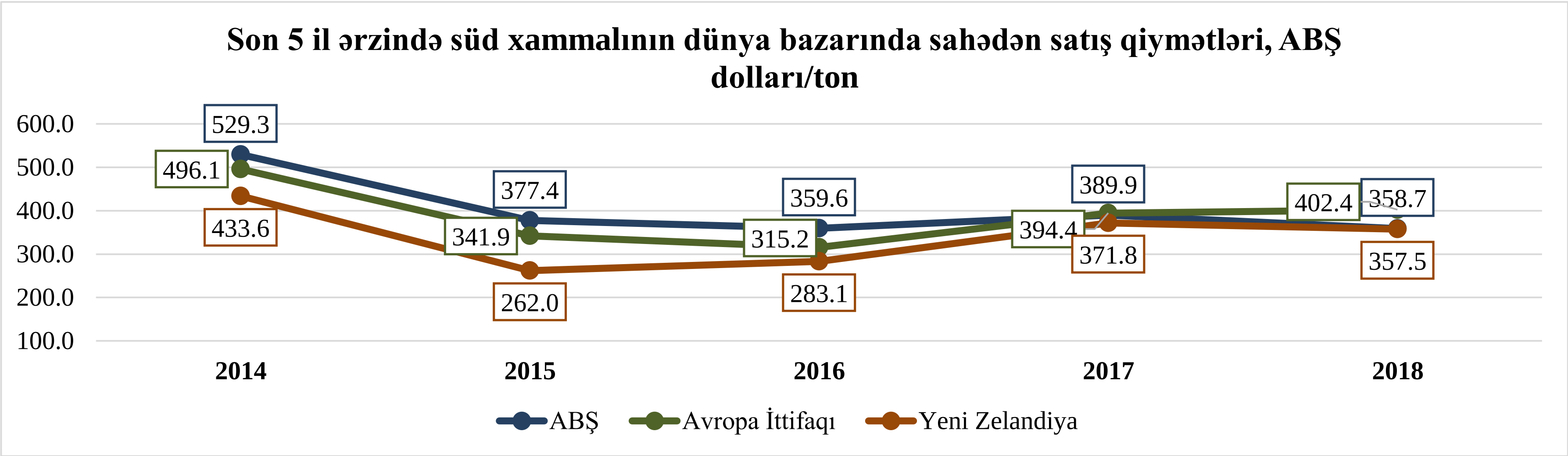

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

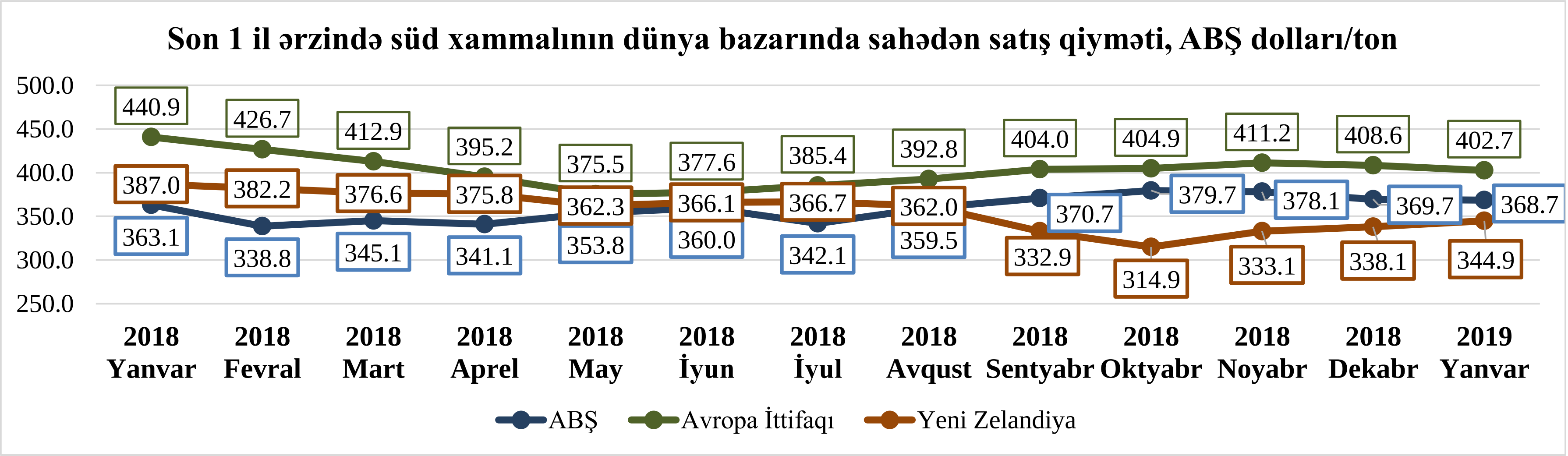

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

- **Süd xammalının dünya bazarı qiymətindəki azalma trendi quru südün dünya bazarı qiymətində də özünü göstərmişdir. Belə ki, 2015 və 2016-cı illərdəki azalma trendi 2017-ci ildən etibarən artım ilə əvəz olunsa da, 2014-cü ildəki qiymət səviyyəsinə çatmamışdır. Aylıq trenddə isə 2019-cu ilin yanvar ayında ABŞ və Avropa İttifaqında quru südün 1 tonunun dünya bazarı qiymətində artım qeydə alınmışdır.**

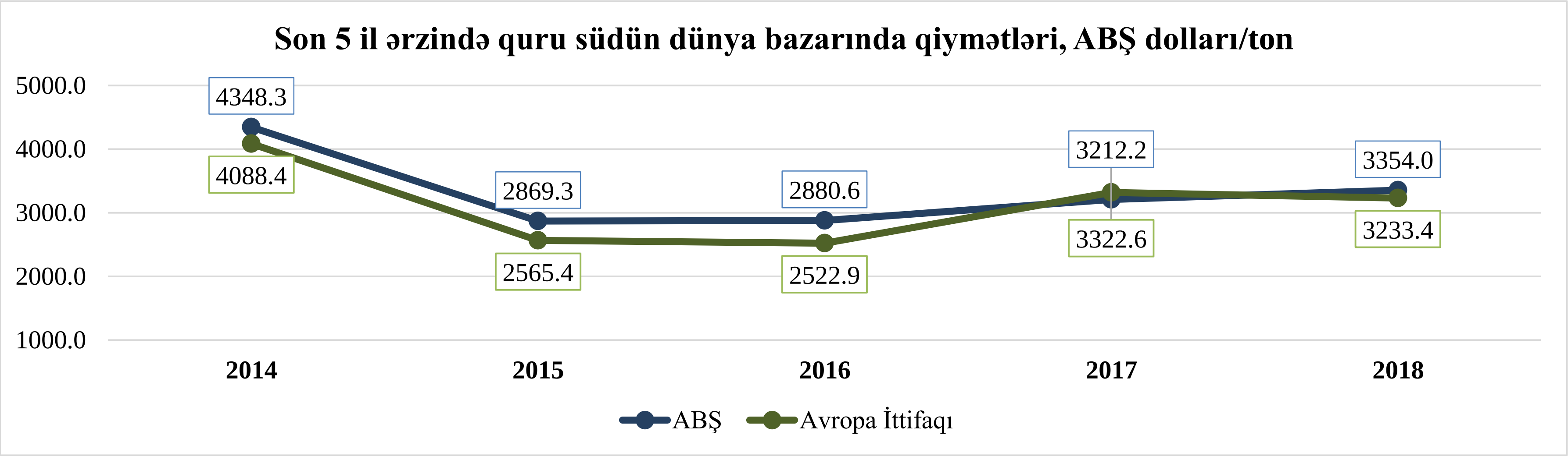

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

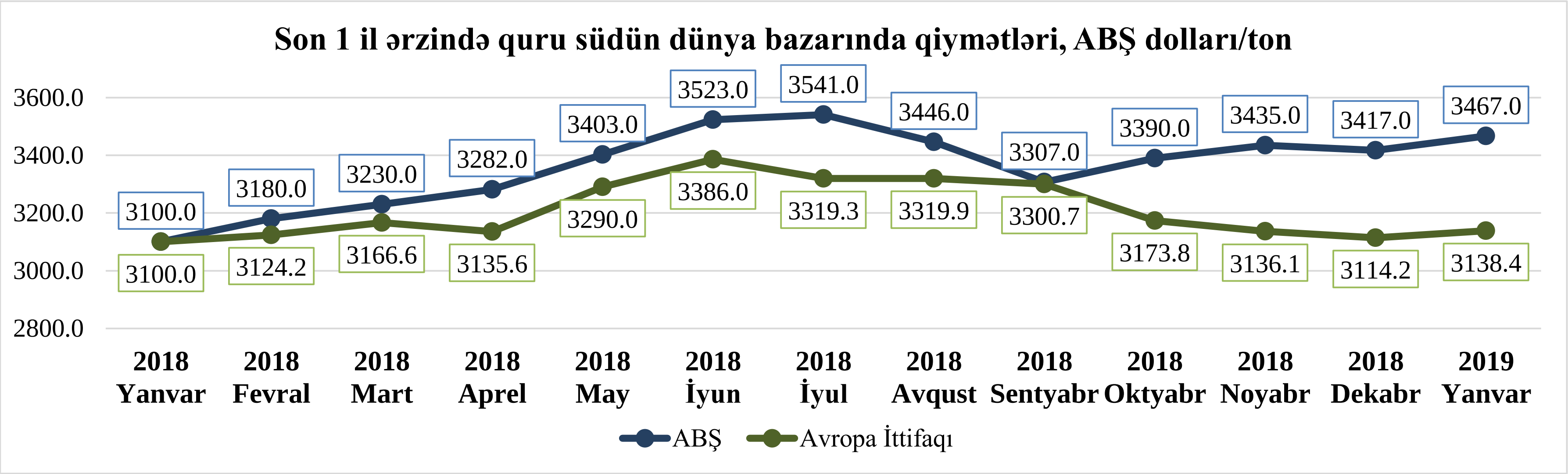

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- **2016-2018-ci illər ərzində dünya bazarında kalsium fosfatın və potassium xloridin qiymətində azalma trendi, diamonium fosfatın, üçqat super fosfat və karbamidin qiymətində isə əsasən artım trendi müşahidə olunmuşdur. 2019-cu ilin yanvar ayında isə kalsium fosfatın, karbamidin və üçqat super fosfatın qiymətində artım, diamonium fostafın qiymətində azalma müşahidə olunmuş, potassium xloridin qiyməti isə əvvəlki ayla müqayisədə dəyişməmişdir.**

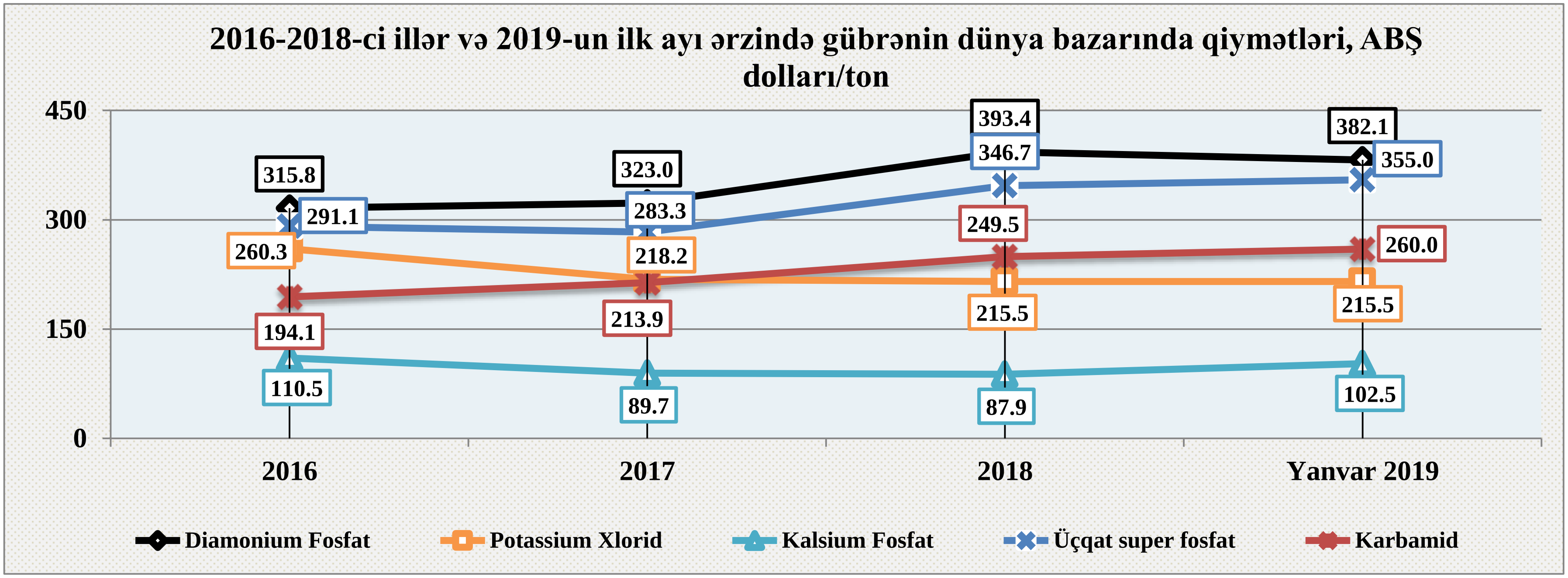

Mənbə: *http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=potassium-chloride*
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=dap-fertilizer
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=rock-phosphate
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=triple-superphosphate
http://www.indexmundi.com/commodities/?commodity=urea